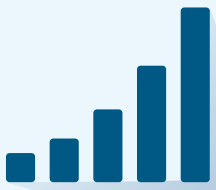

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

TOIMINTAKERTOMUS | 2015

2015

■ SISÄLTÖ

Hallituksen puheenjohtajan tervehdys	4
Toimintapiiri ja hallinto	6
Riskienhallinta	7
Toimintaympäristö	8
Tulevaisuuden näkymät	9
Eläkkeet	10
Eläkevastuut	10
Vakuutusmaksut	10
Maksutaso	10
Sijoitustoiminta	11
Vakavaraisuus	14
Tilinpäätöskäsitteitä	15
Tuloslaskelma	16
Tase	17
Tuloslaskelman liitetiedot	18
Tilintarkastuskertomus	21
Vertailulukuja	22

■ HENKILÖSTÖ

Hannu Hokka, toimitusjohtaja (09) 6126 2711
Tommi Mäkelä, sijoituspäällikkö (09) 6126 2713

TALOUS

Varpu Hyvönen, talouspäällikkö (09) 6126 2715
Outi Hukkanen, hallintoassistentti (09) 6126 2719
Virpi Kannas, controller (09) 6126 2731
Susanna Kuhta, laskenta-asiantuntija (09) 6126 2714

ELÄKEVAKUUTUKSET

Sirpa Moilanen, eläkepäällikkö (09) 6126 2723
Seija Ekström, vakuutusasiantuntija (09) 6126 2742
Anniina Hämäläinen, eläkeasiantuntija (09) 6126 2725
Susanna Jarsma, eläkeasiantuntija (09) 6126 2721
Riitta Jokitie, vakuutusasiantuntija (09) 6126 2734
Minna Riihikanto, eläkeasiantuntija (09) 6126 2716
Eija Virtanen, eläkeasiantuntija (09) 6126 2741

KIINTEISTÖT

Antti Jäntti, kiinteistöpäällikkö (09) 6126 2732
Kirsti Heikkinen, isännöitsijä (09) 6126 2733

Asuntojen vuokraus (09) 6126 2719
(09) 6126 2733

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Kalevankatu 13, 00100 HELSINKI
Puhelin (09) 6126 270
Faksi (09) 6126 2710
Sähköposti: etunimi.sukunimi@aekassa.fi
www.aekassa.fi

■ TIIVISTELMÄ TUNNUSLUVUISTA

	2015	2014
Vakuutusmaksutulo, 1 000 €	69 948	68 211
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, 1 000 € ¹⁾	73 351	71 501
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, 1000 €	24 804	33 745
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	4,6	6,4
Liikevaihto, 1 000 €	94 500	91 314
Kokonaishoitokulut, 1 000 €	2 590	2 739
% liikevaihdosta	2,7	3,0
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,6	0,6
Kokonaistulos, 1 000 €	-514	12 764
Vastuuelka, 1 000 €	500 310	481 114
Vakavaraisuuspääoma, 1 000 €	147 584	148 678
% vastuuelasta ²⁾	34,5	36,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,1	2,3
Tasoituspääoma, 1 000 €	8 523	7 777
Eläkevarat, 1 000 € ³⁾	571 823	552 184
Tuloksen käyttö kannatusmaksujen alentamiseen (%) TyEL-palkkasummasta	0,3	1,2
TyEL-palkkasumma, 1 000 €	219 070	218 473
YEL-työtulosumma, 1 000 €	74 831	73 490
TyEL-vakuutuksenottajia	619	620
TyEL-vakuutettuja	7 479	7 503
YEL-vakuutuksenottajia	680	672
Eläkkeensaajia	4 815	4 773

1) Vastaa tuloslaskelman erää maksetut korvaukset

2) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta

3) Vastuuelka/Eläkevastuu + arvostuserot

Apteekkien Eläkekassa on perustettu vuonna 1864. Vuosi 2015 on eläkekassan 152. toimintavuosi. Apteekkien Eläkekassa vastaa Suomen yksityisapteekkien eläke-
vakuuttamisesta. Eläkekassa hoitaa sekä työntekijän eläkelain (TyEL) että yrittäjän
eläkelain (YEL) mukaista vakuutustoimintaa.

Virallinen tasekirja on nähtävissä toimistossamme: Kalevankatu 13, 00100 Helsinki.

■ HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

APTEEKKIEN ELÄKEKASSAN 152. toimintavuoteen sisältyi sopeutumista sijoitustoimintaympäristön vuoristorataan, kiinteistösalkun uudelleenjärjestelyä, valmistautumista vuoden 2017 aikana voimaan tuleviin säädösmuutoksiin ja panostusta työhyvinvoinnin edistämiseen.

VUODEN LOPUN OSAKEKURSSIEN laskun ja kertaluonteisten alaskirjausten jälkeen eläkekassan sijoitustuotoksi tuli 4,6 %, mikä jäi 0,3 % -yksikköä eläkeyhtiöiden sijoitustuottojen keskiarvosta. Tulos syntyi aiempia vuosia huomattavasti korkeammalla osakepainolla (37,2 %). Viimeisen viiden vuoden aikana keskimääräinen tuottomme on ylittänyt eläkeyhtiöiden tuoton 0,7 % -yksiköllä. Päättynyt vuosi oli koko eläkejärjestelmän kolmas perättäinen jakso, jolloin eläkevarojen sijoitustuottotaso laski.

ELÄKEKASSAN SIOITUSOMAISSUUS oli vuoden lopussa käyvin arvoin 572,1 milj. € (vuonna 2014:

550,2) ja sijoitusriskejä tasaava vakavaraisuuspääoma 147,6 milj. € (148,7). Vakavaraisuus suhteessa vastuovelkaan säilyi erinomaisella 34,5 % (36,5) tasolla.

KASSAN PITKÄJÄNTEISENÄ TAVOITTEENA on ollut vakavaraisuuspääoman kartuttaminen siirtämällä osa tuloksesta lisävakuutusvastuuseen ja käyttämällä osa tuloksesta kannattajaosakkaiden maksujen kilpailukykyiseen hyvitykseen. Vuosina 2010–2015 hyvitykset ovat olleet yhteensä 13,2 milj. € ja siirrot lisävakuutusvastuuseen 34,0 milj. €. Tilikautena annettiin hyvityksiä 1,8 milj. € ja tällä kertaa lisävakuutusvastuuta purettiin 2,1 milj. €. Lopulliset B-osaston vakuutusmaksuprosentit olivat työnantajilla 17,9 % ja työntekijöillä keskimäärin 6,0 %.

KIINTEISTÖSIOITUSTEN OSUUS ELÄKEKASSAN sijoitussalkusta laski 23,4 %:iin (27,4). Samalla käynnissä ja valmisteilla oli pääkaupunkiseudun toi-

”Eläkekassa on omalta osaltaan jatkanut työhyvinvointitoiminnan edistämistä. Toimintavuoden aikana järjestettiin viisi apteekkareille ja apteekkien esimiehille tarkoitettua koulutustilaisuutta, joiden teemana oli Työhyvinvointia johtamalla. Käytännönläheiset tapahtumat saivat sekä hyvät arvostukset että kattavan osallistujamäärän maan 600 apteekista.”

mitila- ja asuntotuotantoon liittyviä uusia projekteja. Kiinteistösalkusta suoria sijoituksia oli 48,4 % ja loput listaamattomia kiinteistörahastomistuksia.

ELÄKEPÄÄTÖKSIÄ ANNETTIIN VUODEN aikana 640 (540) kappaletta ja eläkkeensaajien määrä oli vuoden lopussa 4 815 (+ 0,9 %). Uusien alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä pysyi edelleen alle 50:ssä. Eläkkeitä ja muita korvauksia maksettiin 73,4 milj. € (71,5), joista vakuutusmaksutuloilla katettiin 69,9 milj. € (68,2). Vanhuuseläkkeelle siirryttiin toimintapiirissä olevien yrittäjien osalta keskimäärin 65,8 ja työntekijöiden osalta 63,6 vuoden iässä. Kaikkien eläkkeiden osalta yhteinen keskiarvo eläköitymisialle oli 61,2 eli hieman yli valtakunnallisen luvun.

ELÄKEKASSA ON OMALTA osaltaan jatkanut työhyvinvointitoiminnan edistämistä. Toimintavuoden aikana järjestettiin viisi apteekkareille

ja apteekkien esimiehille tarkoitettua koulutustilaisuutta, joiden teemana oli Työhyvinvointia johtamalla. Käytännönläheiset tapahtumat saivat sekä hyvät arvostukset että kattavan osallistujamäärän maan 600 apteekista. Päämäärää tukee myös apteekkeihin aiemmin jaettu Työhyvinvointia apteekkeihin -opas.

OMALTA OSALTANI KOLMAS 3-vuotiskausi Apteekkien Eläkekassan hallituksen puheenjohtajana on päättyvässä, jolloin olen siirtämässä viestikapula eteenpäin. Haluan esittää lämpimät kiitokset eläkekassan hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja koko eläkekassan henkilökunnalle miellyttävästä ja tuloksellisesta yhteistyöstä mitä mielenkiintoisimmassa toimintaympäristössä.

Järvenpäässä 26.03.2016
Klaus Holttinen

■ ETUUDET JA TOIMINTAPIIRI

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA HOITAA Suomen yksityisapteekkien työntekijän eläkelain (TyEL) ja yrittäjän eläkelain (YEL) mukaista eläketurvaa.

Eläkekassan toiminta on jaettu kahteen osastoon:

- Työntekijän eläkelain mukaista peruseläketurvaa hoitavaan B-osastoon, johon kuuluvat kaikki kannattajaosakkaiden palveluksessa olevat työntekijät, joiden työsuhde on TyEL:n alainen.
- Yrittäjän peruseläketurvaa hoitavaan C-osastoon, johon kuuluvat apteekkarit ja heidän apteekkityössä avustavat perheenjäsenensä.

KANNATTAJAOSAKKAAT

Eläkekassan kannattajaosakkaita ovat Suomen Apteekkariliiton jäseninä olevat yksityisapteekien apteekkarit, Suomen Apteekkariliitto ja Suomen Farmasialiitto. Lisäksi kannattajaosakkaina on eräitä apteekkitoimintaan läheisesti liittyviä yrityksiä. Kannattajaosakkaita oli toimintavuoden päättyessä 619 (620 vuonna 2014).

TOIMINTAPIIRIIN KUULUVIEN LUKUMÄÄRÄ

	31.12. 2015	31.12. 2014	Muutos lkm
B-osasto	7 479	7 503	-24
C-osasto	680	672	8

■ KASSANKOKOUS

VARSINAINEN KASSANKOKOUS PIDETTIIN 28.4.2015. Kokouksessa käsiteltiin kassan sääntöjen 20 §:n mukaiset asiat.

Kokoukseen osallistui 10 kannattajaosakasta ja viisi kassan jäsentä. Valtakirjoilla oli lisäksi edustettuina 47 kannattajaosakasta ja 273 jäsentä. Kokouksen puheenjohtajana toimi apteekkari Tapio Ryttilä.

■ HALLINTO

KASSAN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJANA on toiminut apteekki-neuvos Klaus Holttinen. Varapuheenjohtajana on toiminut toiminnanjohtaja Mika Leppinen. Hallituksella oli toimintavuoden aikana kahdeksan kokousta. Hallituksen kokoonpano on varsinaisessa kassankokouksesta lähtien ollut viereisen sivun taulukon mukainen (suluissa toimikauden päättymisvuosi).

TYÖVALIOKUNTA

Hallituksen työvaliokunnan jäseninä toimivat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kassan toimitusjohtaja, sijoituspäällikkö ja talouspäällikkö. Työvaliokunnan tehtävänä on valmistella kassan hallitukselle esiteltäviä asioita ja hoitaa kassan sijoitustoimintaa hallituksen määrittelemän strategian mukaisesti.

HENKILÖSTÖ

Eläkekassan toimitusjohtajana on toiminut KTM Hannu Hokka ja varalla talouspäällikkö Varpu Hyvönen. Vuonna 2015 kassan palveluksessa oli keskimäärin 14,2 (14,4) henkilöä.

ASIAANTUNTIJAT

Eläkekassan vakuutusmatemaatikkona on toiminut Lauri Ojala, SHV, Porasto Oy:stä. Asian-tuntijalääkäripalvelut ostetaan Porasto Oy:stä, jossa lausuntoja antaa LL, työterveyshuollon erikoislääkäri Otso Ervasti.

TILINTARKASTAJAT

Kannattajaosakkaat ja C-osaston jäsenet valitsivat eläkekassan vuoden 2015 tilejä ja hallintoa tarkastamaan tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa vastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha Wahlroos. Tilintarkastusyhteisön toimiessa tilintarkastajana ei varatilintarkastajaa nimetä.

B-osaston jäsenet valitsivat eläkekassan vuoden 2015 tilejä ja hallintoa tarkastamaan KHT Sari Airolan ja varalle KHT Jaana Salmen, jotka myös työskentelevät mainitussa tilintarkastusyhteisössä.

APTEEKKIEN ELÄKEKASSAN HALLITUS

C-osaston jäsenten ja kassan kannattajaosakkaiden edustajat

VARSINAISET JÄSENET

Apteekkiineuvos
Klaus Holttinen (2016)
Järvenpää

Apteekkari
Tuula Kiiskinen (2017)
Uusikaupunki

Apteekkari
Anders Karlsson (2018)
Kauniainen

VARAJÄSENET

Toimitusjohtaja
Merja Hirvonen (2016)
Rajamäki

Apteekkari
Irene Soinio-Laaksonen (2017)
Helsinki

Apteekkari
Olli Sillantaka (2018)
Jyväskylä

B-osaston jäsenten edustajat

VARSINAISET JÄSENET

Toiminnanjohtaja
Mika Leppinen (2016)
Espoo

Farmaseutti
Katja Tanskanen (2017)
Ylämylly

Farmaseutti
Soili Rikkinen (2018)
Lempäälä

VARAJÄSENET

Proviisori
Heidi Tahvanainen (2016)
Espoo

Puheenjohtaja
Kirsi Kvarnström (2017)
Luoma

Farmaseutti
Mirja Aaltonen (2018)
Helsinki

RISKIENHALLINTA

RISKIENHALLINTA ON KESKEINEN osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on varmistaa, etteivät eläkekassan toimintaan tai toimintaympäristöön liittyvät riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana kassan toiminnan jatkuvuutta tai kassaan kohdistuvaa luottamusta.

VASTUUT, VALVONTA JA ORGANISOINTI

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevan sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa kassan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutuminen, toimintojen tehokkuus ja laatu sekä riskienhallinnan kattavuus. Keskeistä on turvata vakuutettujen, eläkkeensaajien ja kannattajaosakkaiden oikeudet kaikissa tilanteissa.

Kassan hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat riskienhallinnasta, riskienhallintamenettelystä

ja riskienhallintasuunnitelmien ajantasaisuudesta ja suunnitelmien toteutumisesta. Eläkekassalla on hallituksen vuosittain päivittämä riskienhallintasuunnitelma.

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET

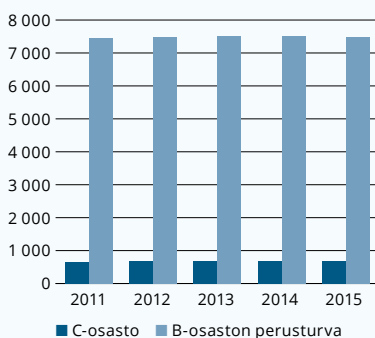
Riskienhallinnan ja riskien valinnan periaatteina kassassa ovat:

- riskinotto on yhteneväinen strategisten ja operatiivisten linjausten kanssa
- riskinotto ei vaarana kassan toimintaa tai talouden vakautta
- määritetyt riskirajoja noudatetaan
- riskien vaikutukset kyetään tunnistamaan

Kassan riskienhallinta on mahdollisimman ennakkoivaa ja aktiivista.

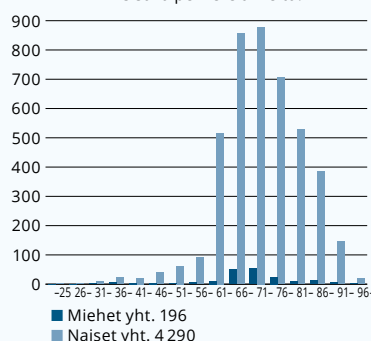

JÄSENPIIRI
Lukumäärä 31.12.

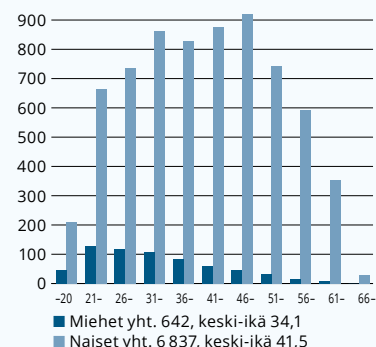

ELÄKEKASSAN IKÄJAKAUMA
(TyEL + YEL) Lukumäärä 31.12.

Ei sisällä perhe-eläkkeitä.

JATKUVAT TYÖSUHTEET IKÄRYHMITÄIN
Lukumäärä 31.12.

■ TOIMINTAYMPÄRISTÖ

ELÄKEJÄRJESTELMÄ

KESKEISIMPINÄ TAVOITTEINA työeläkejärjestelmän kehittämisessä ovat sen rahoituksellisen kestävyuden parantaminen, työeläkemaksun korotustarpeen hillitseminen ja riittävän eläketurvan varmistaminen. Näiden tavoitteiden toteutumista tukee hajautetun toimeenpanojärjestelmän perusedellytyksistä huolehtiminen, missä työnantajan valinnanmahdollisuuksien parantaminen edesauttaa työeläkejärjestelmän riskien hajauttamista ja pääomamarkkinoiden toimintaa sekä investointien kautta myös työllisyyden kehittymistä.

Lakisäateistä työeläkejärjestelmää koskeva laaja työeläkeuudistus hyväksyttiin eduskunnassa marraskuussa 2015. Työeläkejärjestelmää koskeva lakihanke oli työmarkkinajärjestöjen aikaansaannos, jonka tarkoitus oli vastata väestön eliniän pitenemisestä aiheutuvaan haasteeseen työeläkkeiden rahoituksen kestävyydelle ja eläketurvan riittävyydelle. Tavoitteena oli työurien pidentäminen ja keskimääräisen eläkkeelle siirtymisiän nostaminen vähintään 62,4 vuoteen 2025 mennessä. Eläkealalla on ehditty hyvin valmistautua tulevaan muutokseen. Lait astuvat voimaan 1.1.2017 lukien.

Työmarkkinajärjestöjen eläkesopimuksen yhteydessä tekemien linjausten yksityiskohdat tarkentuivat vuoden aikana. Muutoksia tulee myös sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen. Osaketuottosidonnaisuuden aste nostetaan por-

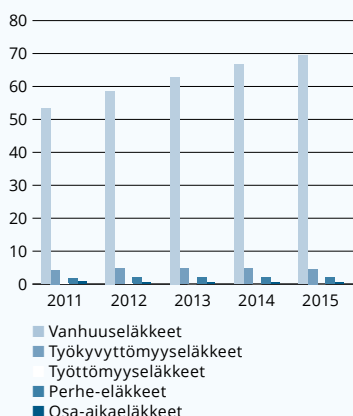
taittain 10 prosentista 20 prosenttiin kahdessa vaiheessa vuoden 2017 alusta ja kokonaan vuoden 2018 alusta. Osaketuottosidonnaisuuden aste vaikuttaa kunkin eläkelaitoksen osakepainoihin, jonka ylärajaksi kiinnitettiin 65 prosenttia työeläkelaitoksen sijoitussalkusta. Täydennyskertoimen kaavaa muutetaan ja täydennyskerroin lasketaan jatkossa vakavaraisuuspääomasta vähentämättä tasoitusmäärää. Vuonna 2018 tehtäväksi lisärahoitustien määräksi vahvistettiin 1,5 prosenttia palkkasummasta.

Toimintavuoden keskeisiä hankkeita on ollut eläkesäätiö- ja eläkekassalain kokonaisuudistuksen valmisteleminen. Valmistelevan työryhmän työ ei edennyt aikataulussa ja Sosiaali- ja terveysministeriö jatkoikin toimeksiantoaikaa 31.1.2016 saakka. Työryhmä on valmistellut hallituksen esityksen muotoon kirjoitetut lakiehdotukset perusteluineen, jotka myöhemmin annetaan lausunnolle. Uusien lakien arvioitu voimaantuloaika on 1.1.2018.

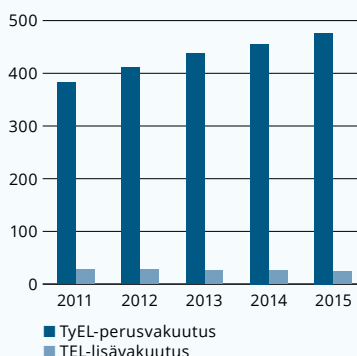
Uudessa laissa lakisäateistä eläketurvaa koskevat osuudet on teknisesti erotettu lisäeläkkeitä koskevista osuuksista. Voimaantulolaissa sallitaan nykyisten AB-eläkesäätiöiden ja -eläkekassojen toiminnan jatkaminen. Lakien uudistamisessa on käytetty hyväksi muun yhteisölain säädännön kehitystä. Terminologia on yhtenäistetty mahdollisuuksien mukaan ja lakeihin on tehty joitakin teknisiä selvennyksiä sekä tarkennuksia.

Työryhmän ehdotus sisältää joitakin myönteisiä ehdotuksia työnantajan mahdollisuuteen valita TyEL-eläkesäätiö tai TyEL-eläkekassa

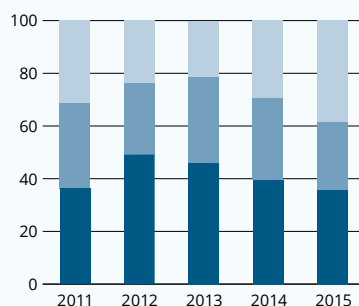
MAKSETUT PERUSELÄKKEET (TyEL + YEL) Milj. €

ELÄKEVASTUU Milj. €

MYÖNNETTY TYÖKYVYTTÖMYYS-ELÄKKEET DIAGNOOSIN MUKAAN (%)

vakuutuslaitokseksen. Pienimmän mahdollisen eläkelaitoksen rajamäärää ehdotetaan laskettavaksi 300 henkilöstä 150 henkilöön ja kansansiirron yhdisteleminen eri työeläkeyhtiöistä sallittaisiin. Myös siirtyvään vakavaraisuuspääomaan ehdotetaan muutosta siten, että siirtyvä vakavaraisuuspääoma antaisi nykyistä tasapuolisemman lähtökohdan omaan eläkelaitokseen. Sen sijaan keskeistä eläkeyhtiöiden kilpailuetua eli ns. päättyneiden vakuutusten ongelmaa ei työryhmä saanut tasapuolistettua eläkeyhtiöiden ja työmarkkinajärjestöjen vastustuksen vuoksi.

Työhyvinvointitoiminnan tukeminen

Työntekijöiden työhyvinvoinnilla on merkittävä vaikutus työssä jaksamiseen, työkykyyn ja työurien pidentämiseen. Apteekkiala on perinteisesti edistänyt kattavalla yhteistyöllä työkykyä ylläpitävää ja työhyvinvointia lisäävää toimintaa. Apteekkialan Työhyvinvointiryhmässä ovat eläkekassan lisäksi mukana Suomen Apteekkariliitto, Suomen Farmasialiitto, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Apteekkien Työnantajaliitto ja Työturvallisuuskeskus. Ryhmän vetovastuu on eläkekassalla.

Vuonna 2015 tavoitteeksi otettiin Työhyvinvointia apteekkeihin -oppaan jalkauttaminen apteekkien käytännön työkaluksi. Talven 2015–2016 aikana toteutettiin 11 tilaisuuden Työhyvinvointia johtamalla -koulutuskiertos. Apteekkarille ja muille apteekkialan esimiehille suunnatuissa koulutuspäivissä käsiteltiin käytännönläheisesti suunnitelmallista ja yhteistoiminnalla toteutettavaa työhyvinvointitoimintaa apteekki-alan oman oppaan pohjalta. Tilaisuuksissa olivat mukana Työturvallisuuskeskuksen asiantuntijat. Työhyvinvointikoulutus on kiinnostanut ja tavoittanut merkittävän osan työnantajista ja sitä

on päätetty jatkaa henkilöstölle suunnatulla koulutuskiertoksella, jossa samoja aiheita käsitellään työntekijän näkökulmasta.

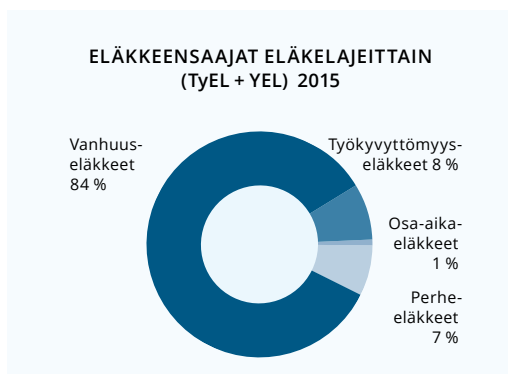
TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

ELÄKELAITOKSEN VASTUUVELALLE on asetettu tuottovaatimus, mikä koostuu kolmesta osasta; rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimen perusteella lasketusta osasta. Rahastokorko on kolme prosenttia. Täydennyskerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen. Mitä korkeampi on vakavaraisuus, sitä korkeampi on tuottovaatimus. Osaketuottokertoimen perusteella määräytyvä tuottovaatimus puolestaan perustuu siihen tuottoon, jonka eläkelaitokset keskimäärin saavat noteerattuihin osakkeisiin tekemistään sijoituksista. Jos osaketuotto on negatiivinen, tuottovaatimus laskee ja jos positiivinen, tuottovaatimus nousee.

Eläkeuudistuksen yhteydessä on sovittu, että osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu nostetaan portaittain kahteenkymmeneen prosenttiin 1.1.2018 mennessä. ETK:n pitkän aikavälin reaalityttö-oletus työeläkevaroille on 3,5 prosenttia, mikä viime vuosina on pystytty saavuttamaan. Lähivuosina sen saavuttaminen tulee olemaan haastavaa alhaisen korkotason ja vähäisen talouskasvun vuoksi. Tuottovaatimuksen muodostuminen 2015:

Rahastokorko	3,000 %
Täydennyskerroin	1,975 %
Osaketuottokerroin	1,232 %
Yhteensä	6,207 %

Eläkekassan hallitus vahvistaa vuosittain eläkekassan sijoitusallokaation siten, että tuotto-odotus on mahdollisimman korkea hallituksen asettaman riskitason puitteissa. Riskitaso riippuu eläkekassan vakavaraisuudesta. Hyvä sijoitus-tuotto edellyttää aina riskinottoa. Tuottotavoite asetetaan taloussuhdanteista riippuen riittävästi vähimmäistavoitteen yläpuolelle eläkekassan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi. Tavoitteena on keskimääräistä vakuutusyhtiötä parempi tuotto, jotta vakuutusmaksutaso voidaan pitää keskipitkällä

tähtäimellä kilpailijoita alempana. Maksutasoon vaikuttaa merkittävästi myös alan työkyvyttö-myysriski, jonka kehitys apteekki-alalla on viime vuosina ollut maltillista.

■ ELÄKKEET

VUONNA 2015 APTEEKKIEN ELÄKEKASSA maksoi lakisääteisiä eläkkeitä ja muita korvauksia yhteensä 83,7 (81,4) miljoonaa euroa, joka oli 2,8 (5,0) prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Eläkepäättöksiä annettiin vuoden 2015 aikana yhteensä 640 (540) eli 100 enemmän kuin edellisenä vuonna. Eläkehakemuksia hylättiin 37 (39) kappaletta. Ennakkolaskelmia valmisteltiin 94 (73). Laskelmista yli 56 (53) prosenttia koski vanhuuseläkkeitä.

Eläkkeitä korotettiin toimintavuoden alussa 0,4 prosentilla.

Eläkkeensaajia oli toimintavuoden päättyessä 4815 (4773) eli 42 enemmän (14) kuin edellisenä vuonna. Eläkkeensaajista 91,8 (91,8) prosenttia oli naisia.

ELÄKKEET JA KORVAUKSET

Myönnetyt (kpl)	2015	2014
-----------------	------	------

LAKISÄÄTEISET ELÄKKEET

TyEL:n mukaiset (B-osasto)

Peruseläkkeet

Vanhuuseläkkeet	160	97
Varhennetut vanhuuseläkkeet	0	2
Työkyvyttömyyseläkkeet	33	47
Kuntoutusrahat ja -avustukset	10	2
Perhe-eläkkeet	18	16
Osa-aikaeläkkeet	14	15

Lisäeläkkeet (TEL)

Vanhuuseläkkeet	75	70
Työkyvyttömyyseläkkeet	10	7

YEL:n mukaiset (C-osasto)

Peruseläkkeet

Vanhuuseläkkeet	24	33
Työkyvyttömyyseläkkeet	1	2
Perhe-eläkkeet	9	3

Muut lakisääteiset korvaukset

Hautausavustukset	46	43
-------------------	----	----

■ ELÄKEVASTUUT

B-OSASTON ELI TYEL-PERUSTURVAN vastuu oli 476,5 (455,6) miljoonaa euroa. TEL-lisäturvan vastuu oli 23,8 (25,5) miljoonaa euroa. Yhteensä B-osaston vastuu oli 500,3 (481,1) miljoonaa euroa, josta lisävakuutusvastuun muodossa olevaa puskuria oli 63,6 (65,7) miljoonaa euroa. Osaketuotto-sidonnainen lisävakuutusvastuu, joka oli vuonna 2014 positiivinen 12,9 miljoonaa euroa ja kasvoi edelleen 18,2 miljoonaan hyvien osaketuottojen johdosta. B-osaston vastuuvelan kate oli vakavaraisuuslain mukaisesti laskettuna 572,1 miljoonaa euroa.

YEL:n mukaisen C-osaston vastuuvেলা oli 22,8 (27,0) tuhatta euroa. C-osastoon vastuuta muodostuu vain, jos kassalla on vakuutusmaksusaatavia.

Katteet on laskettu eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain ja asetusten mukaisesti.

■ VAKUUTUSMAKSUT

B-OSASTON ELI TYEL:N vakuutusmaksutulo oli 52,4 (51,0) miljoonaa euroa ja C-osaston eli YEL:n maksutulo oli 17,5 (17,2) miljoonaa euroa.

B-osaston palkkasumma oli 219,1 (218,5) miljoonaa euroa, jossa oli nousua edelliseen vuoteen 0,3 prosenttia.

Eläkekassan saama vastuunjakokorvaus vuonna 2015 oli TyEL:n osalta 7,6 (7,7) miljoonaa euroa ja YEL:n osalta 2,1 (1,5) miljoonaa euroa.

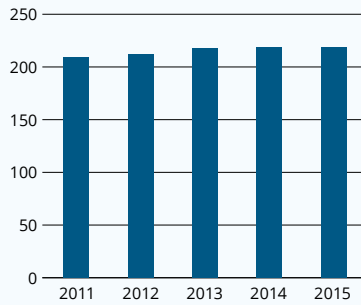
■ MAKSUTASO

VUOSIEN 2014 JA 2015 maksuprosentit olivat Apteekkien Eläkekassassa seuraavat:

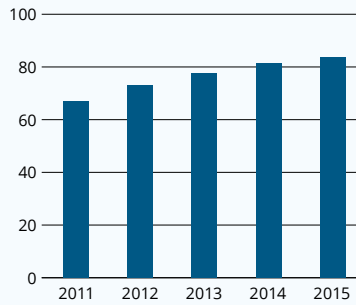
	2015	2014
B-osaston perusturva yhteensä	23,9 %	23,4 %
Työnantajan osuus	17,9 %	17,55 %
Työntekijän osuus	6,0 %	5,85 %

Vuodelle 2015 vahvistettu valtakunnallinen TyEL-maksutaso oli yrityksissä, joiden vuoden 2013 palkkasumma oli alle 1 990 500 euroa, ilman

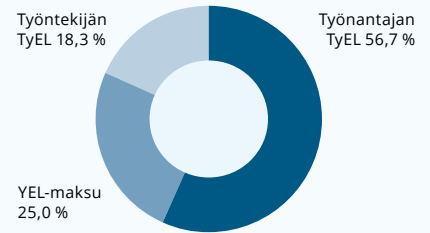
PALKKASUMMAT 2011–2015
Milj. €

MAKSETUT ELÄKKEET 2011–2015
Milj. €

VAKUUTUSMAKSUTULO 2015
yhteensä 69,9 milj. €

hyvityksiä ja tilapäistä alennusta 24,7 prosenttia palkoista. Keskimääräinen yhtiöiden antama hyvitys oli 0,5 prosenttia, jolloin työnantajan maksu yhtiössä oli 18,0 prosenttia. Vakuutusyhtiöiden tapaan laskettaessa eläkekassan antama hyvitys oli 0,8 (0,8) prosenttia palkoista. Yhteensä eläkekassan antama hyvitys oli 1,8 (1,7) miljoonaa euroa. Keskimääräisen työnantajan palkkasumma vuonna 2015 oli noin 354 000 euroa. Tällöin työnantajan saama hyvitys eläkekassasta oli 2 831 euroa ja 0,3 prosenttiyksikön ero yhtiöiden keskimääräiseen hyvitykseen 1 062 euroa. Vakuutettua kohden hyvitys oli 234 euroa.

Työntekijän TyEL-maksu oli alle 53-vuotiaiden osalta 5,7 (5,55) prosenttia ja sitä vanhempien osalta 7,2 (7,05) prosenttia, mikä oli keskimäärin 6,0 (5,85) prosenttia.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa vuosittain YEL:n mukaisen vakuutusmaksuprosentin. Vuonna 2015 se oli 23,7 (23,3) prosenttia alle 53-vuotiailta yrittäjiltä ja sitä vanhemmilta 25,2 (24,8) prosenttia.

HOITOKULUT

ELÄKEKASSAN TULOSLASKELMAN MUKAISET hoitokulut, siltä osin kun ne eivät liity sijoitustoimintaan, ovat ostettuihin atk- ja aktuaaripalveluihin, henkilöstön palkkaukseen ja toimiston muihin menoihin liittyviä kuluja. Sijoitustoimintaan liittyvät hallintokulut otetaan huomioon sijoitustoiminnan kuluina. Eläkekassan B-osaston hoitokulut olivat 1,9 (2,1) miljoonaa euroa. Ne olivat 0,66 (0,71) prosenttia lopullisen palkkasumman ja YEL-työtulossumman yhteismäärästä laskettuna.

SIJOITUSTOIMINTA

MARKKINAKATSAUS

ALKUVUONNA 2015 EKP:N rahapoliittinen elvytysohjelma sai aikaan ostoryntäyksen Euroopan osakemarkkinoilla ja ensimmäisen kvartaalin aikana kurssit nousivat jyrkästi. Toisen neljänneksen merkittävin ja ehkäpä myös odottamattomin tapahtuma oli valtionlainojen korkotason raju nousu, joka pyyhki pois valtionlainojen tuotot alkuvuodelta. Kesällä markkinahermoilu jatkui ensin Kreikan tilanteen jälleen kärjistyttyä ja myöhemmin Kiinan kasvun hidastumista sulatella. Elokuussa saatu Kiinan ilmoitus valuutan devalvoinnista johti lopulta siihen, että osakekurssit olivat kolmannen kvartaalin lopussa lähes samalla tasolla kuin vuoden alussa. Vuosi jatkui mukavalla kurssinousulla loka- ja marraskuussa, mutta pettymys EKP:n lisäelvytystoimiin painoi kurssia joulukuussa. Loppuvuonna USA:n keskuspankin koronnosto sekä öljyn hinnan lasku painoi energiasektoria ja pääoma-arvot laskivat niin korko- kuin osakemarkkinoillakin.

Vuoden 2014 lopulla ennakoitiin, että tuotot maltillistuvat edellisistä vuosista ja erityisesti korkopuolella tuottojen metsästäminen on hankalaa. Yllätykseksi valtionlainat olivat korkosijoitusten tuottokärjessä ja hyvän luottoluokituksen yrityslainojen tuotot olivat negatiivisia. Kaiken kaikkiaan korkosijoitusten tuotot osuivat lähelle ennusteita.

Myös globaalien osakemarkkinoiden vuosituotto päättyi lähelle perusskenaarion odotuksia. Sen sijaan ero länsimarkkinoiden ja kehittyvien markkinoiden tuottojen välillä repesi yllättävän isoksi. Toisaalta kehittyviä markki-

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO KÄYVIN ARVOIN	
	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
Korkosijoitukset yhteensä	0,9
Lainasaamiset	8,0
Joukkovelkakirjalainat	1,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	-0,1
Osakesijoitukset yhteensä	8,0
Noteeratut osakkeet	8,2
Pääomasijoitukset	7,5
Noteeraamattomat osakkeet	-3,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	2,4
Suorat kiinteistösijoitukset	5,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-1,5
Muut sijoitukset	5,3
Hedge-rahastosijoitukset	4,9
Hyödykesijoitukset	9,6
Muut sijoitukset	0,0
Sijoitukset yhteensä	4,7
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	4,6

SIJOITUSTOIMINNAN TUOTTO- JA VOLATILITEETTIPROSENTIT 2010 – 2015						
	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Tuotto	4,6	6,4	9,2	10,2	-2,1	13,1
Volatiliteetti	6,8	1,7	3,2	3,0	3,5	3,0

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTOERITTELY JA TULOS, 1000 €		
	2015	2014
Suorat nettotuotot	13 841,6	25 967,7
Lainasaamiset	167,5	162,0
Joukkovelkakirjalainat	1 245,0	6 356,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	-22,5	440,4
Osakkeet ja osuudet	3 660,2	8 007,2
Kiinteistösijoitukset	9 240,1	11 390,5
Muut sijoitukset	—	—
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-448,6	-388,9
Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾	10 709,8	-2 864,2
Osakkeet ja osuudet	9 369,2	-1 913,3
Joukkovelkakirjalainat	2 348,7	-694,8
Kiinteistösijoitukset	-1 008,0	-256,1
Muut sijoitukset	—	—
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	24 551,5	23 103,5
Arvostuserojen muutos ³⁾	252,7	10 641,1
Osakkeet ja osuudet	7 782,2	13 642,2
Joukkovelkakirjalainat	-2 729,8	-1 063,4
Kiinteistösijoitukset	-4 799,8	-1 937,7
Muut sijoitukset	—	—
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	24 804,1	33 744,6
Vastuuvelan tuottovaatimus	-25 317,9	-20 980,5
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	-766,4	2 123,0
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-513,8	12 764,1

- 1) Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin
- 2) Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset
- 3) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

noita on yhä hankalampi katsoa yhtenä kokonaisuutena vuosituottojen vaihdellessa kymmeniä prosenttiyksikköjä kehittyvien markkinoiden sisällä. Kehittyneistä markkinoista Euroopassa ja Japanissa vajaan 10 prosentin tuotot vastasivat odotuksia. Suomen osakemarkkinoiden tuotto oli lähempänä ennustettua positiivista skenaariota ja USA:n osakemarkkinoiden tuotto negatiivista skenaariota. Dollarin merkittävän vahvistumisen myötä pohjoisamerikkalaiset osakkeet kuitenkin tarjosivat eurosijoittajalle reilun 10 prosentin vuosituoton.

Kiinteistömarkkinoilla vuosi 2015 oli vilkkaampaa aikaa kuin 2014 ja kaupankäyntivolyymi nousi 21 prosenttia. Tuottovaatimukset pysyivät lähes ennallaan teollisuus-, toimisto- ja liikelamarkkinoilla. Kiinteistömarkkinoiden aktiviteetin odotetaan edelleen pysyvän korkealla myös vuonna 2016. Ulkomaisten sijoittajien osuus on yhä selvässä nousussa ja oli 46 prosenttia koko markkinavolyymistä. Toimistotilojen vajakäyttöaste pääkaupunkiseudulla oli vuoden lopussa noussut jo 13,3 prosenttiin ja liikelilojen osalta hieman madaltunut 4,6 prosenttiin.

ELÄKEKASSAN SIJOITUKSET

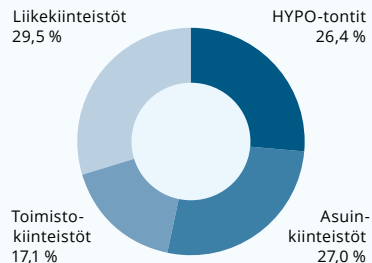
Eläkekassan sijoitusten käyvin arvo in laskettu nettotuotto oli 4,6 (6,4) prosenttia. Kokonaistulos on tyydyttävä verrattuna muihin TyEL-laitoksiin. Parhaiten tuottivat osake- ja muut sijoitukset. Eri omaisuuslajien tuottoja on selostettu oheisessa taulukossa ja jäljempänä olevassa tekstissä.

KIINTEISTÖT

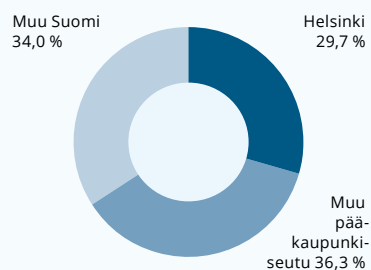
Eläkekassan suorat kiinteistösijoitukset ja sijoitukset HYPO-konseptin mukaisiin asuntotontteihin tuottivat hyvin vuonna 2015. Asuntojen vuokrauksessa vuosi oli edellisvuosia hankalampi. Siitä huolimatta vuokraustoiminnassa onnistuttiin hyvin, sillä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta asuntokohteet olivat täyteen vuokratut. Toimisto- ja liikelilojen käyttöaste vuoden lopussa oli markkinatilanteeseen nähden yhä hyvä, sillä ainoastaan yksittäisiä liike- ja toimistotiloja oli tyhjänä.

Kiinteistökauppoja tehtiin aktiivisesti. Hel-singin Kalevankatu 3 asuinhuoneisto sekä Vantaan As Oy Paadenkulman ja Porin Koy Antteborgin koko osakekanta myytiin. Vuoden lopulla myytiin 16 kpl suorassa omistuksessa olevia HYPO-konseptin tontteja HYPO:n uudelle rahas-

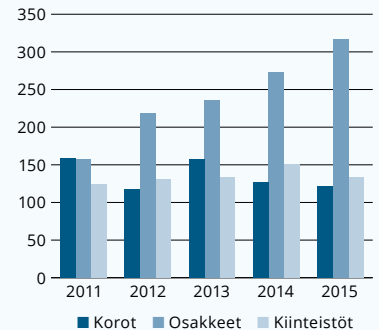
**KIINTEISTÖKANTA KÄYTTÖTARKOITUKSITTAIN
31.12.2015**
Suorat omistukset yhteensä 64,6 milj. €

KIINTEISTÖKANTA ALUEITTAIN 31.12.2015
Suorat omistukset yhteensä 64,6 milj. €

**SIIJOITUKSET KÄYVIN ARVOIN
2011 – 2015 (milj. €)**

tolle. Uusina kohteina hankittiin kolmasosan osuus Helsingin Tammiston Koy Sähkötie 14–16 kiinteistöstä yhteistyössä Aktia henkivakuutus- ja Fennia henkivakuutuksen kanssa. Kassa hankki myös Koy Kirkkonummen Jatkeen koko osakekannan, joka on uusi elokuussa 2016 valmistuva liikerakennuskohde Kirkkonummen aseman välittömässä läheisyydessä.

Kiinteistösijoitusten osuus sijoitussalkusta oli vuoden lopussa 23,4 (27,4) prosenttia ja tuotto oli 2,4 (6,4) prosenttia. Tuottoa alensi merkittävä alaskirjaus kahdessa kiinteistörahastossa. Ilman näitä alaskirjauksia olisi kiinteistösijoitusten tuotto ollut tavoitteen mukainen 6,8 prosenttia. Näiden vaikutus koko sijoitussalkun tuottoon oli 1,2 prosenttiyksikköä.

Suorien kiinteistösijoitusten osuus kiinteistöallokaatiosta oli 58,4 (57,0) prosenttia ja listaamattomien kiinteistörahastojen 51,6 (43,0) prosenttia. HYPO-konseptin mukaisiin vuokrattaviin asuin-kerrostalontteihin ja samalla periaatteella toimivaan Suomen Osatontti Ky rahastoihin sekä Suomen Asunnot ja Tontit Ky rahastoon tehtyjen sijoitusten osuus oli merkittävä eli 26,0 (33,0) prosenttia eläkekassan koko kiinteistöomaisuudesta.

LAINAT

Lainoja oli toimintavuoden päättyessä 8,2 (11,3) miljoonaa euroa. Lainoista 6,3 (9,2) miljoonaa oli eläkekassan omistamille asunto- ja kiinteistöyhtiöille myönnettyjä lainoja. Asuntoyhtiöille ja kiinteistöyhtiöille myönnettyjen lainojen osuus on otettu huomioon kiinteistösijoituksissa, joten näiden lainojen osuutta eikä tuottoa kassan sijoitusomaisuudesta ei ole laskettu erikseen.

Muita lainoja on kahdeksan kappaletta yhteensä 1,8 (2,1) miljoonaa euroa, jotka on annettu eläkekassan osaomistamille kiinteistörahastoille.

KORKOSIIJOITUKSET

Korkosijoitusten osuus koko sijoitusomaisuudesta oli vuoden lopussa 21,2 (23,0) prosenttia jakaantuen siten, että lainasaamisten osuus oli 0,3 (0,4), joukkovelkakirjalainojen 13,6 (15,6) ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus oli 7,2 (7,0) prosenttia. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 1,2 (5,1), ja lainasaamisten 8,0 (8,0) prosenttia.

OSAKESIIJOITUKSET

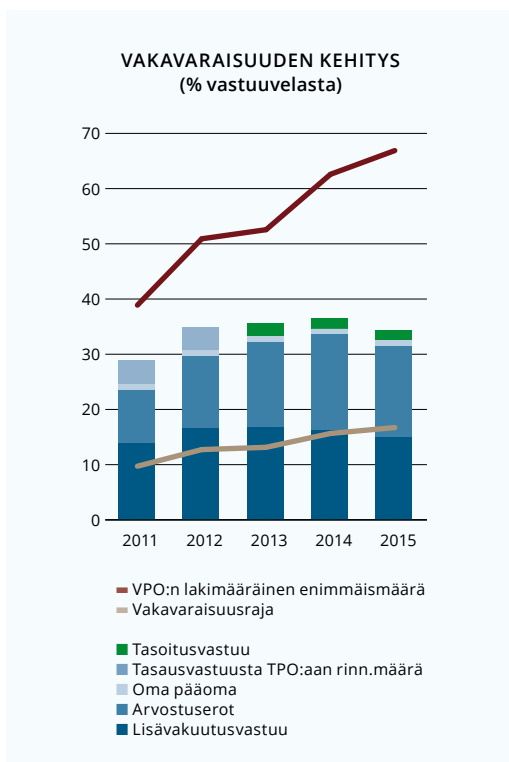
Osakesijoitusten osuus sijoitussalkussa oli vuoden lopussa 44,8 (38,2) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten osuus osakesalkusta oli 37,0 (30,3), pääomasijoitusten 7,6 (7,7) ja noteeraamattomien osakkeiden 0,2 (0,2) prosenttia. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 8,2 (9,5) prosenttia. Pääomasijoitusten tuotto oli 7,5 (7,2) prosenttia. Noteeraamattomien osakesijoitusten tuotto oli –3,0 (128,6) prosenttia.

MUUT SIIJOITUKSET

Muihin sijoituksiin on luettu absoluuttisen tuoton rahastosijoitukset ja hyödykesijoitukset.

Absoluuttisten sijoitusten osuus sijoitussalkusta oli 9,9 (10,5) ja hyödykesijoitusten 0,8 (1,0) prosenttia. Absoluuttisten sijoitusten tuotto oli 4,9 (5,2) ja hyödykesijoitusten 9,6 (13,3) prosenttia.

**VAKAVARAISUUSPÄÄOMA JA SEN RAJAT
PROSENTTEINA VAKAVARAISUUSRAJOJEN
LASKENNASSA KÄYTETYSTÄ VASTUUVELASTA**

	2015	2014
Vakavaraisuuspääoma	34,47	36,48
Lisävakuutusvastuu	14,86	16,13
Oma pääoma	0,96	1,01
Arvostuserot	16,66	17,44
Tasoitustasvu	1,99	1,91
Palkkasummaerä	0,00	0,00
Vakavaraisuusraja	16,72	15,65
VPO:n lakimääräinen enimmäismäärä	66,89	62,59

VAKAVARAISUUS

VAKAVARAISUUS OLII SUHTEESSA vakavaraisuuslaskennassa käytettyyn vastuuvelkaan 34,5 (36,5) prosenttia. Vakavaraisuus oli 2,1 (2,3) kertaa vakavaraisuusrajan edellyttämä määrä. Vakavaraisuuspääoma oli yhteensä 147,6 (148,7) miljoonaa euroa, josta lisävakuutusvastuuta oli 63,6 (65,7), positiiviset arvostuserot 71,3 (71,1) miljoonaa euroa, tasoitustasvuuta 8,5 (7,8) miljoonaa euroa ja omaa pääomaa 4,1 (4,1) miljoonaa euroa. Lisämaksuvelvollisuuteen perustuvaa erää ei ole otettu käyttöön. Lisävakuutusvastuu toimii sijoitustoiminnan riskipuskurina siten, että hyvinä vuosina sitä pyritään kasvattamaan ja huonoina vuosina sitä voidaan purkaa sijoitustoiminnan tappioiden peittämiseen.

Toisena sijoitustoiminnan puskurina toimii osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka suuruus määräytyy keskimääräisen eläkevakuuttajien listatuista yhtiöistä saaman osaketuoton perusteella. Tähän vastuuseen siirretään tai siitä puretaan 10 prosenttia edellä todetusta keskimääräisestä tuotosta vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Kertomusvuonna osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta kartutettiin 5,2 (3,7) miljoonalla eurolla ja se oli 18,2 (12,9) miljoonaa euroa positiivinen.

■ TILINPÄÄTÖSKÄSITTEITÄ

ARVOSTUSERO on omaisuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero.

KOKONAISHOITOKULUT sisältävät tuloslaskelmalla olevat hoitokulut ja sijoitustoiminnan hoitokulut.

KORVAUSVASTUU on jo sattuneista eläketapauksista tulevaisuudessa maksettavaksi tulevien menojen tilinpäätökseen kirjattu arvio.

LIIKEVAIHTO on vakuutusmaksutulo lisättyinä sijoitustoiminnan nettotuotolla ja muilla tuotoilla.

LISÄVAKUUTUSVASTUU on toimintapääomaan luettava vastuuelan osa, jolla tasoitetaan sijoitusten arvojen vaihtelujen vaikutuksia.

SIOJITUSTOIMINNAN TULOS käyvin arvoin saadaan, kun sijoitustoiminnan nettotuotoista ja arvostuserojen muutoksesta vähennetään vastuuelan tuottovaatimus.

TASOITUSVASTUU on vakuutusliikkeen tuloksista kerätty puskuri, jolla varaudutaan niihin vuosiin, joihin sattuu keskimääräistä enemmän eläketapahtumia.

VAKAVARAISUUSPÄÄOMA koostuu omasta pääomasta, arvostuseroista, tasoitusvastuusta ja lisävakuutusvastuusta. Vakavaraisuuspääomalla tasataan sijoitustoiminnan riskejä. Vuosina 2008–2012 on vakavaraisuuteen saanut lukea poikkeuslainsäädännön perusteella tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavan määrän.

VAKAVARAISUUSRAJA lasketaan sijoitusten riskejä kuvaavien arvojen avulla. Sijoitukset jaetaan ryhmiin niiden todellisten riskien mukaan. Vakavaraisuusraja lasketaan prosenttina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta.

VAKUUTUSMAKSUVASTUU on tulevaisuudessa odotettavissa olevista eläketapauksista aiheutuvien menojen laskennallinen pääoma-arvo vähennettynä odotettavissa olevien tulojen pääoma-arvolla. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy myös lisävakuutusvastuu. Vuodesta 2007 alkaen vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, jonka määrä riippuu eläkelaitosten osakesijoitusten keskimääräisestä tuotosta. Osaketuottoihin sidottu osuus on 10 prosenttia.

VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUELKA jakautuu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen. Vastuuelka on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

VASTUUNJAKOKORVAUKSET määrittelevät eläkekassan osuuden yhteisesti kustannettavista eläkkeistä.

VASTUUELAN TUOTTOVAATIMUS on taseen vastattavissa olevalle vastuuelalle asetettu tuottovaatimus, joka muodostuu eläkevastuun laskeamisessa käytettävästä rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuotto-kertoimesta.

TULOSLASKELMA

(1 000 €)	1.1. – 31.12.2015	1.1. – 31.12.2014
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Lakisääteisten eläkkeiden kannatusmaksut	69 948	68 211
Vakuutusmaksutulo yhteensä	69 948	68 211
Sijoitustoiminnan tuotot	39 045	30 838
Korvauskulut		
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-73 375	-71 526
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	-12 963	-7 605
Korvauskulut yhteensä	-86 338	-79 131
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet	-6 233	-10 104
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä	-6 233	-10 104
Hoitokulut	-1 929	-2 079
Sijoitustoiminnan kulut	-14 494	-7 735
Vakuutustekninen tulos	0	0
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut kulut	0	0
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta	0	0
Tuloverot		
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0

(1 000 €)	31.12.2015	31.12.2014
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	53 163	69 474
Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä	6 332	9 172
Kiinteistösijoitukset yhteensä	59 495	78 645
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	389 566	342 262
Rahoitusmarkkinavälineet	17 386	24 040
Muut lainasaamiset	1 844	2 099
Talletukset	10 922	17 856
Muut sijoitukset yhteensä	419 717	386 256
Sijoitukset yhteensä	479 212	464 901
Saamiset		
Muut saamiset	125	325
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	72	60
Rahat ja pankkisaamiset	15 283	2 413
Muu omaisuus	4 549	11 329
Muu omaisuus yhteensä	19 905	13 802
Siirtosaamiset	8 709	9 470
VASTAAVAA YHTEENSÄ	507 950	488 498
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Vararahasto	823	823
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 280	3 280
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0
Oma pääoma yhteensä	4 103	4 103
Vakuutustekninen vastuovelka		
Lakisääteiset eläkkeet		
Vakuutusmaksuvastuu	230 119	221 793
Korvausvastuu	206 555	193 592
Lisävakuutusvastuu	63 635	65 728
Lakisääteisten eläkkeiden vastuovelka yhteensä	500 310	481 114
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä	500 310	481 114
Velat		
Muut velat	2 728	2 499
Siirtovelat	809	782
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	507 950	488 498

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

(1 000 €)	1.1. – 31.12.2015	1.1. – 31.12.2014
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksutulo		
TyEL:n mukainen		
Työntekijän osuus	13 152	12 781
Työnantajan osuus	39 280	38 261
TyEL:n mukainen yhteensä	52 432	51 041
YEL:n mukainen	17 516	17 169
Yhteensä	69 948	68 211
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet		
TyEL	-6 237	-10 097
YEL	4	-7
Yhteensä	-6 233	-10 104
Korvauskulut		
Lakisääteiset eläkkeet		
Maksetut eläkkeet		
TyEL	-59 090	-57 729
YEL	-24 660	-23 707
Maksetut eläkkeet yhteensä	-83 750	-81 436
Vastuunjakokorvaukset		
TyEL	7 598	7 741
YEL	2 115	1 535
Vastuunjakokorvaukset yhteensä	9 713	9 276
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteelle karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	2 610	2 207
VEKL:n valtion korvaus	10	5
YEL:n valtion osuus	-1 580	-1 246
	1 040	966
Muut korvaukset	-354	-307
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	-25	-25
Lakisääteiset eläkkeet yhteensä	-73 375	-71 526
Korvauskulut yhteensä (maksetut korvaukset)	-73 375	-71 526
Hoitokulut		
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	-48	-48
Muut palkat	-506	-530
Yhteensä	-554	-577
Eläkekulut	-99	-93
Muut henkilösivukulut	-78	-71
Lakisääteiset maksut	-180	-207
ATK-palvelut	-462	-451
Muut hoitokulut	-556	-679
Yhteensä	-1 929	-2 079

(1 000 €)

1.1. – 31.12.2015

1.1. – 31.12.2014

Lakisääteiset maksut

ETK :n kustannusosuus	-154	-178
Oikeushallintomaksu	-15	-17
Finanssivalvonnan valvontamaksu	-9	-12
Muut erät	-1	-1
Yhteensä	-180	-207

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	-15	-19
Muut palkkiot	0	-4
Yhteensä	-15	-23

■ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

ARVOSTUSPERIAATTEET

KIINTEISTÖSIIJOITUKSET ON KIRJATTU hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon tai kaupan esisopimuksessa sovittuun kauppahintaan. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määriteltävä kohteittain Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla perustuen kassan omien asiantuntijoiden sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon, jos niiden arvo on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa suurempi. Kiinteistö-sijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain ja vuoden 2015 tilinpäätöksessä ei ole tehty arvonalennuksia eikä arvonalennuksia.

Osakkeet ja osuudet on kirjattu taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeista ja osuuksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta, kuitenkin niin, ettei alkuperäinen hankintahinta ole ylittynyt. Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa ollutta hallintoyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa tai sen puuttuessa hankintamenoa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa. Sijoitusarvopapereiden myyntivoittojen ja -tappioiden laskennassa on käytetty keskihintamenetelmää.

Rahoitusmarkkinavälineet on kirjattu taseeseen hankintamenoon tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisenä, jota on oikaistu hankintameno ja nimellisarvon erotuksen jaksotuksella. Jaksotus on kirjattu korkotuottojen vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintamenoon kirjattu jaksotusten määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Korkotason vaihtelusta johtuvat arvomuutokset on huomioitu.

Vakuutusmaksusaamiset, lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Hallituksen jäsenet vasemmalta alkaen: Soili Rikkinen, Anders Karlsson, Tuula Kiiskinen, Mika Leppinen, Katja Tanskanen ja Klaus Holttinen.

■ TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki 22. maaliskuuta 2016

Klaus Holttinen
Hallituksen puheenjohtaja

Tuula Kiiskinen

Katja Tanskanen

Mika Leppinen

Anders Karlsson

Soili Rikkinen

Hannu Hokka
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 6. huhtikuuta 2016

Tilintarkastusyhteisö
PricewaterhouseCoopers Oy

Juha Wahlroos
KHT

Sari Airola
KHT

■ TILINTARKASTUSKERTOMUS

APTEEKKIEN ELÄKEKASSAN KOKOUKSELLE

Olemme tilintarkastaneet Apteekkien Eläkekassan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Hallituksen on huolehdittava, että eläkekassalla on kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen edellyttämistä seikoista. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus eläkekassaa kohtaan, taikka rikkoneet vakuutuskassalakeja tai eläkekassan sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista.

Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on eläkekassassa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon eläkekassan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eläkekassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

MUUT LAKIIN PERUSTUVAT LAUSUNNOT

Eläkekassan tilinpäätöksessä tehdyt arvonnaukset ovat asianmukaisesti perusteltuja.

Helsingissä 6. päivänä huhtikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Juha Wahlroos
KHT

Sari Airola
KHT

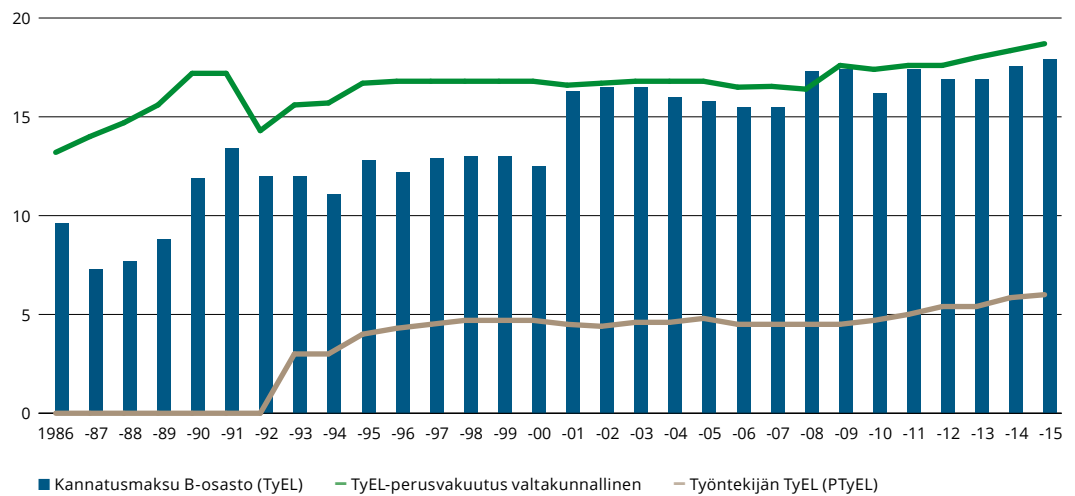

VERTAILULUKUJA VUOSILTA 2000–2015 JA 1986–2015

TUOTOT, MAKSETUT ELÄKKEET JA TASE 1 000 €

Vuosi	Vakuutusmaksu- tulo	Sijoitustoiminnan nettotuotto	Tuotot yhteensä	Maksetut eläkkeet	Taseen loppusumma
2000	32 327,1	18 438,1	50 765,2	32 600,4	227 262,2
2001	35 352,2	2 913,1	38 265,2	35 312,9	234 381,7
2002	37 663,5	5 045,9	42 709,4	37 695,9	242 993,7
2003	40 320,3	16 877,9	57 198,2	39 892,5	261 943,1
2004	41 560,4	18 398,1	59 958,5	42 253,8	283 287,0
2005	45 066,0	23 601,5	68 667,5	44 842,1	311 922,6
2006	45 530,4	26 184,0	71 714,3	47 027,0	342 232,6
2007	49 036,9	36 367,3	85 404,2	49 919,1	380 908,7
2008	55 144,9	-45 118,5	10 026,4	53 970,5	339 932,6
2009	58 400,9	23 441,8	81 842,7	59 579,2	366 813,8
2010	58 263,3	22 169,4	80 432,7	62 871,6	400 992,3
2011	62 901,4	16 638,5	79 539,9	67 374,2	416 139,9
2012	62 667,8	30 772,0	93 439,8	73 299,6	444 739,5
2013	65 020,0	30 997,2	96 017,2	77 915,4	475 440,6
2014	68 210,6	23 103,5	91 314,0	81 743,5	488 497,8
2015	69 948,3	24 551,4	94 499,7	84 104,1	507 950,1

VAKUUTUSMAKSUPROSENTTEJA

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Kalevankatu 13, 00100 HELSINKI

Puhelin (09) 6126 270

Faksi (09) 6126 2710

www.aekassa.fi